

KOM-Posten

Tjenestestedsblad for FTK Informatikdriftsektion

Nr. 36 December 2000

3 nye IT seniorsergenter foreviget under
udnævnelsscereemonien ved FFOS den 3 november

SSG Hugo Stigsen og OS Jesper Grauert fik overrakt gratiale og lykønskninger
af CH FTK i overværelse af foresatte chefer i anledning af 25-års jubilæum.

KOM-Posten

Nr. 36 2000

9. årgang

Flyvertaktisk Kommando Informatikdriftsektion

Tlf. 97 10 15 50

REDAKTIONSUDVALG

SSG	Søren Henriksen	lokal	5516
SSG	Jørgen Bygebjerg	lokal	5512
OS	Arne Nielsen	lokal	5512
SG	Søren C. Jensen	lokal	5534
SSG	Troels Troelsen	lokal	5536
SG	Per Bekker-Madsen	lokal	5512

De i artikler fremførte synspunkter er forfatterens egne og deles ikke nødvendigvis af redaktionen

DEADLINE

12. februar 2001

ANSVARSHAVENDE
uden for redaktionen:
MJA.B. CHRISTENSEN
Lokal 5501

Tryk:
Fotokopi

Indhold

- 3. Afgang til Afrika
- 8. FTK bruger stadig mobil'en
- 12. Signalgrunduddannelse tager form
- 14. IT-TEK får lynuddannelse
- 16. Hjælp til NATO TARE systemet
- 18. IT deler sin viden
- 20. Nyt program til Primrose fra Nettet
- 22. Tekniker Reunion
- 26. Oplevelser for erhvervspraktikanter
- 29. Logistik-officer ved CAOC1
- 31. Forsyningen skal også lave budget
- 33. VTC KAR aftaler på plads
- 34. DATSI-systemet etableres
- 32. X-Post siden sidst
- 34. Tekniker Reunion
- 35. Virksomhedsbesøg i Norge
- 38. Julefrokosten er klar
- 39. NAM2000
- 45. Nyt om personer

Afgang til Afrika's horn

Af Peder N. Kristensen

Siden materiellet til det nye C-band udstyr kom til FTK ultimo august, har vi i TELE brugt megen tid på at samle og klargøre de nye remote VSAT-stationer samt øve os i at opsætte og nedpakke udstyret og i det hele taget at lære stationerne at kende. De er på mange områder forskellige fra de Ku-band stationer, vi hidtil har arbejdet med, og de er i hvert fald noget større og tungere.

Som man kan se på billedet, fylder blot en enkelt af de 4 terminaler en hel del i nedpakket stand. F. eks. har det, i modsætning til det udstyr vi hidtil har arbejdet med, på grund af størrelsen været nødvendigt at opdele parabolen i 4 dele, som først ved opstillingen skal samles til en hel tallerken. Dertil kommer naturligvis elektronikken med en transceiver, der monteres udendørs på antenneinstallationen, og

Anders Christiansen; "... og her, mine damer og herrer, har I 1 stk. VSAT Remote nedpakket og klar til afgang.

Anders og Clemme i gang med byggesættet.

en indendørs enhed, hvor de ønskede kommunikationssystemer tilsluttes (Computere, fax, telefoner, X-Post, FIIN, STAR, Internet mm.), og hvorfra systemet opereres og kontrolleres. Som noget helt nyt og uprøvet har SHIRBRIG ansøgt om at få lov at overføre DR P3, og hos Danmarks Radio var man meget velvillig og har udlånt sendeudstyr til enheden.

Men det er da lykkedes meget godt for os at finde ud af systemet, og vi har også fået fremstillet en temmelig udførlig operatør manual, hvor vi har haft meget god anvendelse af vores

digitale kamera. Så manualen er blevet rigt forsynet med billeder, som vi håber vil gøre det lettere for de udsendte hærfolk at opstille og betjene udstyrene.

Den 6 november blev de 4 remote VSAT-udstyr så afhentet af folkene fra SHIRBRIG, således at de kan komme i gang med at øve sig. Vi har også haft folk til instruktion her i TELE, så jeg forventer ikke, at der bliver problemer. I løbet af måneden regner jeg med, at udstyrene skal indskibes og sejles til Afrika's horn, og efter det jeg kender til, vil de blive sat op i omegnen af byen Asmara.

Suveræne vindere

Af Cuno E. Hansen

På I-divisionens første "skovtur" blev der afholdt en konkurrence i bil-orienteringsløb. På side 25 ses holdet, der sammen med Benny fra IE vandt løbet i en terrængående Ford Sierra

med bakgear. Førstepræmien, som Hanne fremviser, var en vandre-maske, der lyder navnet LIN. Indtil I-divisionens næste "skovtur" vil han pryde IT-Admin kontoret.

Ny container til SAT-folkene

Med den kraftige udbygning af VSAT området er der blevet brug for mere plads til udstyr og værktøjer. Gennem HMAK er der skaffet en ny contain-

ner, og BYG har støbt de nødvendige fundamenter. Containeren kom på plads i begyndelsen af november.

Fup eller fakta

Af Hanne S. Clemmensen

Tirsdag d. 17/10 blev jeg ringet op af telefaxhåndbogen som ville have os til at bekræfte de oplysninger som de havde på os, og det kunne jeg godt, så hun vil sende en bekræftelse på vores samtale, hvorpå jeg spørger om det er noget som vi tidligere har abonneret på og det bekræfter hun.

Så næste dag med posten kommer der en regning på 4.350,00 som skal være betalt inden 10 dage der står at der er for at komme i bogversionen. Jeg snakker med Ole om det er noget som vi tidligere har abonneret på og det siger han at det er det ikke, så vi

bliver enig om at jeg ringer dem op. Jeg har heldigvis fået skrevet navnet ned på hende som jeg talte med men hun påstår at hun aldrig har sagt at det er noget som vi tidligere har abonneret på, så jeg beder hende om at slette os men det kan hun ikke, så jeg må ringe til deres bogholderi så det gør jeg, men de kan heller ikke slette os for pladsen er reserveret til os hvorpå jeg forklarer dem at vi ikke agter at betale regningen og hvordan de vil håndtere det i deres system det bliver deres problem.

IT-TEK overdraget arbejdet med teleanlæg i ny bg452

På grund af tidnød har IT den 5 december accepteret et FMK ønske om, at vore teknikere overtager arbejdet med kabel- og krydsfeltinstallationer i bg452. Arbejdet skal påbegyndes hurtigst muligt og vil blive udført i samar-

bejde med VSDIV, som skal sørge for edb-kabler. FTK vil snarest få en officiel skrivelse fra FMK herom og tilige få tildelt budget til indkøb af kabler mv.

Ny HF-modtager til Primrose

SRT radioerne CR320A på radio-stationen trænger voldsomt til en re-overing - eller udskiftning. Det er der desværre ikke planer om, så nu er det lykkedes for LD RDO og LD TELE at overbevise FMK om, at radio-stationen har brug for en ICOM modtager i tillæg til de 2 eksisterende transceivere. Modtageren, som kun er elektronik uden egentlig forplade, vil

blive placeret i tilknytning til antennen og blive fjernbetjent via det eksisterende PC-program.

TELE er desuden på jagt efter en antennemast, så vagtanten kan flyttes fra taget af bk1137 til en fritstående mast. Læs herom i nedenstående artikel.

Flytning af vagtanten til HF-radio

Af Otto F.S. Nielsen

I forbindelse med arbejdet med den ny transceiver til HF-radiostationen er vi stødt på et fænomen, der ikke har været helt påagt i forbindelse med radiooperation, nemlig EMC som står for ElectroMagnetic Compatibility, eller dét, at en type udstyr kan forstyrre en anden type. Sikkerhedsmæssigt har der været taget hensyn til dette ved at udstyr, hvori der ikke måtte findes andre informationer end de tilsigtede, skal placeres med en vis afstand til andet udstyr.

Da den ny retningsantenne blev taget i brug, opdagede operatørerne, at et signal fra et fly, der kunne høres på den ny retningsantenne, ikke - eller kun meget svagt, kunne høres på den antenne, der er placeret oven på bunkertaget. Signalstyrkeforskellen var så stor, at den ikke blot kunne forklares med forstærkningen i den ny retningsantenne.

Samtidig kunne man på den ny transceivers spectrum-monitor konstatere, at „græsset“, eller baggrundsstø-

jen var væsentlig højere på antennen på bunkertaget.

Det har i øvrigt været en af fordelene ved den ny transceiver, at man nu bedre kan se, hvad der foregår på HF-båndene, idet spectrum-monitoren viser, hvad der foregår på og ved siden af den frekvens, man selv arbejder på. Ingen af de gamle, normerede modtagere havde denne egenskab.

Stort udslip af støj fra computere

En aflytning med en almindelig mellembølgemodtager på bunkertaget

afslørede, at der gennem taget siver en masse støj formentlig fra alle de computere, der står nedenunder.

For at slippe for den støj, så radioen kan høre også fly, der ligger længere væk, har vi måttet finde en ny placering til vagtanten. Foreløbig har vi interesseret os for en placering øst for 1137 i en „villahavemast“.

FMK skal være entreprenør på sådan en ny mast, og da det viser sig, at der er „nedlagte“ antennemaster at få, skulle der også være en rimelig økonomi i projektet.

DeMars-kurser til indkøbere

I november og december afholdes DeMars brugerkurser i funktioner Indkøb og Modtagelse for personer, der i DeMars systemet skal kunne foretage indkøb. Fra IT-TEK deltager FSPC Jesper Graversen og SSG Jens Arne Holm. Jens Arne er 'stand-in' for OS Søren Jensen, da han i samme tidsrum er optaget af VUT kursus. Desuden deltager SSG Ole Kristensen og SSG Hugo Stigsen.

Formodentlig omkring 1 februar 2001 vil der blive et opfølgningskursus, hvor OS Søren Jensen, FSPC

Hanne Clemmensen og SG Erik Mogensen skal deltage.

Fra 2001 vil de være sådan, at alle lokalindkøb kun kan gennemføres af de dertil udpegede og uddannede personer, og alle chefer/disponenter, der herefter bestemmer sig for lokalkøb, skal kanalisere disse køb igennem de nævnte personer. For TEK-Forsyning sker der den ændring, at man nu selv skal stå for lokalindkøb, hvor man hidtil har været vant til at gøre dette igennem Forsyningsselementet på FSN.

Udskiftning af mobiltelefoner -

FTK fastholder stilen - vi bruger stadig mobil'en

Af Ole Kristensen

For 2 år siden skiftede vi en stor del af FTK's tunge mobiltelefoner ud med nye smarte modeller. Hvorfor gjorde vi nu det? Jo, det var fordi vi havde erfaret, at FTK's medarbejdere tilsyneladende blev svagere og svagere rent fysisk hver gang, der kom nye mobiltelefoner på markedet. Mange af dem, der lånte vores mobiltelefoner, klagede over, at de var for store og tunge i forhold til de nye, man kunne købe på daværende tidspunkt. Jeg har til tider haft indtryk af, at det var lånernes børn, der havde fået en eller anden fancy model, de gik og pralede med, og så kunne det ikke være rigtigt, at mor eller far fra FTK ikke kunne være med rent mobil-teknologisk.

Som sædvanlig var vi i SIG (nu IT) lutter øre for personellens beklagelser, for vi kunne da ikke have, at skolebørnene mv. var bedre dækket ind på det område end forældrene, så vi blev enige om at udskifte de gamle og tunge modeller med nye tidssvarende. Så var vi da i det mindste up to date på det område i mange år fremover.

Nu ved jeg ikke, hvad der er gået galt med FTK's personel. Får de for

lidt fysisk træning, eller er det tidens tand, der gør, at de er blevet endnu svagere, for nu er de superlette mobiltelefoner, vi købte i 1998 pludselig også blevet for tunge og uhensigtsmæssige at håndtere, og standby-tiden falder nærmest ud af batterierne. Vi får ofte stikpiller fra dem, der ønsker at rekvirere en mobiltelefon, som f.eks: Kan jeg nu være sikker på at få en lille model, eller skal jeg have en trailer med? Ja, kommentarerne har været mangfoldige. Kunne det igen være børnenes skyld??

Der er sket meget

Jeg blev enig med mig selv om, at det skulle undersøges nærmere, for her i FTK skifter vi jo ikke bare tingene ud, fordi de af sig selv bliver tungere med alderen. Mobiltelefoner følger vel ikke samme struktur som den menneskelige krop, og vi "rutter" som bekendt heller ikke med pengene på grund af ligegyldig "civil børneslanger".

Igennem min kone, der har sin daglige gang på en skole, fik jeg bekræftet, at der kunne være noget om snakken med den ovennævnte mobiltelefon-problematik, for hun havde tit

hørt skolebørnene prale af, at de nu havde fået en ny mobiltelefon, der var så lille og så let, at den næsten kunne skjules i en barnehånd. Og når de tændte for den, behøvede de faktisk ikke at slukke den igen, for der var så meget strøm på batterierne, at standby-tiden var uendelig.

Kunne det nu være rigtigt? Jeg kontaktede vores sædvanlige leverandør af mobiltelefoner, og de kunne bekræfte, at de mobiltelefoner, vi købte for 2 år siden, rent faktisk var ret så tunge i forhold til nutidens modeller. Det var ikke fordi der var indbygget en vægt-forøger i dem, men i forhold til de nye modeller i dag var de store og tunge. Standby-tiden med de nye små batterier i dag er også væsentlig forøget. Op til 10 dages standby-tid er ikke unormalt for batterier i dag, så de "svage" medarbejdere i FTK kunne tildels godt have ret, når de klagede over, at vores mobiltelefoner var store og klodsede i forhold til de sidste nye, de lige havde set i reklamerne eller købt til børnene.

Gode grunde til udskiftning

Som jeg nævnte før, så "rutter" vi ikke med pengene uden grund, så hvis vi skulle kunne forsvare at udskifte de meget gamle 1998 modeller med noget bedre, måtte vi finde ud af et eller andet, der var holdbart, for at der ikke skulle være nogen, der måske

kunne få ondt et vist sted, hvis vi bare skiftede noget ud, som teoretisk set godt kunne bruges i mere end 2 år. Alternativet kunne jo også være, at lånere af mobiltelefoner skulle aflægge en fysisk prøve, før de forlod vores udlånskontor. Det er for øvrigt rum 122. Hvor utroligt det end lyder, så er der stadig nogen, der spørger om, hvor vi bor, selvom vi har boet i samme rum i et helt år efterhånden.

Da vi på SAK altid har haft FTK-medarbejderes helbred på sinde, specielt i forbindelse med fysiske løfteskader, måtte vi derfor lægge hovedet i blød for at finde en mulig løsning. Det var nu ikke nødvendigt med en længere iblødlægning for at finde en gyldig grund til at udskifte de dårligste af de gamle 1998-modeller, for som de fleste brugere af vores mobiltelefoner ved, så bliver batterierne nedslidte efterhånden, med det resultat at standby-tiden for ringes væsentlig. Samtidig har vi haft mange reparationer samt udskiftninger af antenner, der enten er blevet bøjet eller helt brækket af.

Løsningen på de tiltagende "løfteskader" blev, at vi med god samvittighed kunne udskifte de "tunge" apparater med modellen Nokia 3210.

Baggrunden var, at vi alligevel skulle til at investere i nye batterier og an-

tenner, og vi fandt hurtigt ud af, at et nyt batteri til de gamle modeller kostede ligeså meget som en ny Nokia 3210 telefon, og da vi så samtidig fik ca. 10 døgns standby-tid samt gratis antenner, der ikke blev bøjet eller skulle udskiftes, (antennen er nemlig indbygget), så var valget ikke så svært.

De var selv ude om det

Da så Sonofon samtidig i dagspressen reklamerede med, at man indtil d.

31/12 2000 kunne beholde sit eget mobilnummer uden at tegne nyt abonnement, hvis man købte en ny telefon, var der da ikke noget at betænke sig på, for normalt skal man tegne nyt abonnement, når man køber en ny telefon, hvilket betyder at prisen bliver ca. 400 Kr. dyrere.

Slutresultatet blev, at jeg ringede til Sonofon Partner i Herning og gjorde dem opmærksom på, at vi agtede at

Ole Kristensen, SAK, har igen gjort en god handel for FTK og gør til gengæld lidt reklame for de nye mobiltelefoner.

udskifte ca. 32 af vore gamle telefoner med Nokia 3210.

Det var da helt ellevilde med, og man kunne ligefrem fornemme lysene i deres øjne igennem telefonen, for det var da en handel, de kunne forstå.

Efter at de havde godtet sig, (det kan man jo også nemt fornemme i en telefon), refererede jeg derefter til deres reklamer i dagspressen og gjorde dem opmærksom på, at jeg agtede at gøre brug af dette tilbud, hvor vi ikke behøvede at tegne nye abonnementer.

Så skal jeg da lige love for, at tonen røg op på en anden frekvens. Det tilbud i reklamerne var forbeholdt private kunder og gjaldt så sandelig ikke erhvervskunder. Jeg kunne ligefrem fornemme, at de troede, jeg måtte være tosset.

De, der kender os bedst på SAK, ved godt, at vi ikke finder os i hvad som helst, så jeg var lige nød til at QSY talefrekvensen til et højere niveau, hvorefter jeg godt ville have at vide, hvor det stod skrevet i reklamen. Jeg vidste godt, at de ikke kunne finde det, for jeg havde nemlig checket det selv, inden jeg ringede til dem.

Jeg gav dem to valgmuligheder (på SAK's normale diplomatiske måde), enten fik vi samme fordel som de pri-

vate kunder, eller også ville jeg overveje at flytte alle vore abonnementer til TeleDanmark Mobil, (de har nemlig før prøvet på at få os til at skifte tilbage).

Det sidste kunne de jo ikke forhindre os i, men de ville selvfølgelig være kedede af, hvis vi gjorde det. Det første kunne de ikke tage stilling til på nuværende tidspunkt, men hvis de måtte undersøge sagen, ville de ringe tilbage hurtigst muligt.

Nu er jeg sikker på at dækningsgraden hos Sonofon var optimal den dag, for jeg tror ikke der gik over 30 minutter, før de ringede tilbage med følgende svar.

Vores edb-system kan ikke håndtere ovennævnte tilbud for erhvervskunder, men hvis vi laver nogle fiktive nye numre i vores eget system, opfatter edb-systemet det som nye abonnementer, og så kan I godt beholde jeres egne numre uden at give merpris, hvis I køber de nye telefoner.

Hvad Sonofon gør inden for egne rækker, kommer jo ikke os ved, så jeg syntes, det var helt fint, bare vi fik tilbudet til deres reklamepris for privatkunder, så var vi jo godt tilfredse.

For at gøre en lang handel kort, endte det hele med at vi købte 32 stk. Nokia 3210 telefoner med diverse tilbehør.

Noget for noget

Da Sonofon Partner i Herning mente, at vi havde lavet en god handel, og da de formodede, at vi ikke ville bære rundt på de gamle tunge modeller mere, som vi alligevel lige så godt kunne skrotte, ville de da godt have 10 stk. af dem, da de ofte havde forespørgsler fra lastbilchauffører der brugte Nokia 2110 i deres biler med fast installation, hvor de ikke er afhængig af batteri kapaciteten. De ødelagde dem ofte i forbindelse med håndteringen. Det kunne vi jo ikke have noget imod, så var vi jo af med dem.

Det skal da lige nævnes, at vi byttede de 10 gamle telefoner med en

ekstra Nokia 3210 uden beregning. Man er vel krejler.

Vi bruger stadig mobilen

For øvrigt kan jeg fortælle, at udlånsprocenten på mobiltelefonerne pr. 1. november er 72 %, hvilket er ret godt i betragtning af, at vi har forøget udlånspuljen fra 23 til 31 stk. inden for de sidste 2 år. Samtidig har vi 34 stk i fast udlån til diverse vagtchefer og andre funktioner, så totalbeholdningen i FTK er pt. 65 stk. Derfor kan vi vel godt konkludere, at overskriften på denne artikel passer meget godt stadigvæk.

Signalgrunduddannelse tager form

Af Søren M. Jensen

For lidt over tre år siden startede IT op med at revidere den grundlæggende signaluddannelse. Uddannelsessektionen i FTK ønskede, ligesom vi selv gjorde, at den gamle signalgrunduddannelse blev revideret. Vi skulle nu ikke regne med, at der blev lukket op

for nye elever, men det ville være en god idé, at uddannelsen blev opdateret til den virkelige verden.

Keld Merstand startede en lille intern arbejdsgruppe op med det formål at lave en hel ny IT-uddannelse. Der blev holdt nogle ganske få møder, og

dér døde hele projektet.

Da vi så fik en ny LD-KOM, Niels Nielsen, blev projektet igen taget op. Der blev startet en dialog op med H. Svensson på FLSP, og der blev udarbejdet et nyt uddannelsesdirektiv.

Uddannelsen ønskes tidssvarende

Dette nye direktiv skulle så leve op til den moderne IT-verden. Det betød indførelse af flere nye fag. Vi ville allerede fra starten have haft flere edb-kurser med, for derigennem at dreje vores uddannelse hen imod edb-fagfeltet. Ved at gøre dette ville vi også nærme os det civile liv lidt mere. Efter en del arbejde, samtaler, mails m.v. var den nye uddannelse klar til at begynde sin langsomme gang rundt i FTK. Efter mange kilometer i benene nåede direktivet endelig sit slutsted. Dette tog også kun 6 måneder, før den nåede LPU. Der lå den, samtidig med, at AG STORG var i gang. Der blev den liggende og senere overført til en ny afdeling, DDU – men stadig ved den samme KN.

Endelig skete der noget

Nu begyndte VHL, CJH, at stille frække spørgsmål til CH IT ang. denne nye uddannelse. Og som et lyn fra en klar himmel endte disse spørgsmål på fg. LD KOM, med den begrundelse "at det er det, han får sit fede tillæg

for". Den „lille“ og meget arbejdsomme OS fik nu den tunge byrde at bære på hans spinkle skuldre, men ved hjælp at uanede kræfter kom OS i gang med også dén byrde. Den unge KN i DDU blev kontaktet, og vupti så var sagsnotatet med den gamle og nye signaluddannelse på vej igennem systemet til den „lille“ OS.

Efter lidt snak frem og tilbage med H. Svensson og internt i IT blev der nu strikket en god og fornuftig uddannelse sammen.

Uddannelsen

Hvad er der så af forskelle på den gamle og den nye signaluddannelse? Jo, som tidligere nævnt er der tilført en del mere edb. IT havde fra start et krav om, at selve uddannelsen skulle indeholde et pc-kørekort. Det er nu en realitet. Om det så bliver et EU-godkendt eller "bare" et dansk godkendt pc-kørekort er næsten lige meget. Det der betyder noget er, at de fremtidige signaloperatører bliver uddannet til at kunne håndtere de mange forskellige edb-systemer, vi efterhånden har i IT. Derudover er der tilført den nye uddannelse et netværkskursus, som skal køre i FLSP-regi. Dette kursus skulle gerne lære eleven noget om grundlæggende netværk m.m. I FLSP-regi skal der også køre et 'brugerservice support'-kursus. Formålet

med dette kursus er, at eleven skal kunne lave grundlæggende fejlfinding, udskifte komponenter og vedligeholde nødvendig dokumentation. Endvidere er det planlagt, at i dette kursus skal der også indgå noget om funktionen 'helpdisk'.

Det sidste nye er et fag ved navn multimedie! Hvad er så det, vil mange nok spørge om? Her er så en lille forklaring:

Eleven skal forstå multimediebegrebet samt den anvendte terminologi. Eleven skal kende til de forskellige systemer og net-typer, herunder operativsystemer og software typer. Kunne konvertere, pakke og sende de forskellige former for filtyper anvendt i Forsvaret, via Inter- og Intranet samt X-Post. Kunne oprette og vedligeholde en "hjemmeside" på Intranet. Have kendskab til det i Forsvaret benyttede VTC-system.

IT-TEK får lynkursus

Af Otto F.S. Nielsen

IT-TEK har mellem år og dag haft nogle skader på elektronikken ved lynnedslag.

En af de større ture var, da FTK central fik ødelagt indmad for ca. en halv million kroner.

Gamle fag bibeholdes

Alle de gamle fag, såsom tifinger blindskrift, FUT, signalekspektion og engelsk osv. er selvfølgelig bibeholdt, hvor nogle af fagene er blevet forkortet – andre er lavet lidt om, men generelt er de det samme.

Nu kan enhver jo se, at uddannelsen må tage længere tid pga. de nye fag. Og ja, den er blevet forlænget. Uddannelse til Kommunikations- og Informatikassistent (ja, det er det nye navn) tager fremover 171 dage (manfre), hvor eleven er på FLSP i 131 undervisningsdage og på OJT på tjenestestederne i 40 arbejdsdage. Kurser i X-Post og SAK vil blive lagt i OJT-perioden.

Ja, det er så den nye uddannelse, som jeg forventer mig meget af. Om det vil hjælpe på problematikken ang. tillæg eller ej er forsat uvist, men uddannelsen er et stort skridt i den rigtige retning.

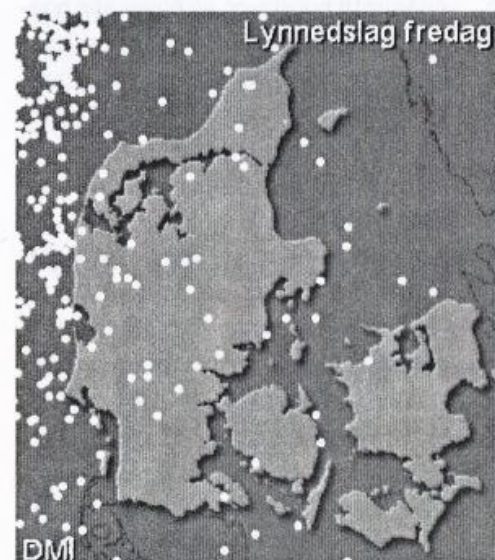
Vore installationer er sikret mod lynnedslag ved lynafledere og et godt jordingsystem, men da lynets veje er uransagelige, skete der alligevel skader.

For at få konstateret, om vore sikringsanlæg var lavet efter den nyeste viden, kontaktede vi firmaet Jyske EMC i Them med henblik på at få kikket på vores anlæg og få et kursus i lynesikring.

Vi fik derfor besøg af et par velinformerede teknikere fra Jyske EMC, der sammen med TELE og bunkerværkstedet kikkede på teleinstallationer og elinstallationer for at klarlægge, hvor vi kunne have problemer med specielt noget, der hedder potentialeudledning, kort sagt, at der ikke springer gnister i udstyret, hvis alle dele af udstyret og

dets forbindelser har samme lynespenning, og udstyret kan i den forbindelse godt stå midt i lynet.

Vi fandt kun enkelte småting, og folkene fra Jyske EMC har nu afpasset et „lyn“-kursus af en dags varighed til vores forhold. Kurset afholdes i slutningen af november, og af indholdet kan nævnes: Ydre lynafledning i bygninger, masteanlæg og mobilt udstyr. Den indre lynesikring: Zonedelingsprincip, beskyttelse af stærkstrømsanlæg, beskyttelse af antenneanlæg, beskyttelse af teleanlæg og endelig en gennemgang af standarder på området.

Billedet, der er trukket fra Danmarks Meteorologiske Instituts hjemmeside, viser, hvor lynnedslag fandt sted 3. november i år.

Hjælp til NATO TARE systemet

Af Per Bekker-Madsen

På vagtholdene har vi gennem en længere periode været meget irriteret over, at brugerne forsøgte at vedhæfte et dokument til et ACP-127 signal, for lige så snart de har trykket på „Send“-knappen, siger det pling, og så står den i fejlkøen på MMTA Karup. Hver evige eneste vagt hamrer det ind med signaler, der er fejl i, og når vi så ringer til dem for at fortælle, at det ikke kan lade sig gøre, bliver de irriteret over at NATO har et så oldnordisk system.

Hvad gør man så ved det? Tja, nu bliver det lidt teknisk, men jeg skal gøre et forsøg på at forklare det på jævnt FTK'sk:

Vi laver et konverteringsprogram

Som de fleste af jer ved, består den tekst, som I ser på en computerskærm, af en hulens masse 0 og 1, det er faktisk fællesnævneren for al tekst og kommunikation. Men det er jo ret bøvellet at skrive alle disse 0 og 1, så man har lavet et sprog, eller karaktersæt

om I vil, som indeholder samtlige bogstaver i alfabetet. Ved hjælp af disse bogstaver og deres placeringer i forhold til hinanden, kan man tegne et billede, f.eks. et bogstav eller et rigtigt billede.

Det vil sige, at hvis man nu kunne lave et program, der konverterer hele pivtøjet til bogstaver, så bliver alle bogstaver, skrifttyper, fed skrift, streger samt rigtige billeder lavet om til bogstaver, og voilà - nu har vi en rå tekst, som vi kan smide ind i et ACP-127 signal og det hele drøner uhindret gennem NATO TARE systemet lige til det land, hvor man ønsker dokumentet hen. Åh ja, nu er det jo ikke særlig hensigtsmæssigt, at sagsbehandleren sidder og glør på en hulens masse bogstaver, så der skal også laves en konvertering den anden vej.

Som sagt så gjort. Her i IT-KOM er der ikke langt fra tanke til handling, hvis det kan gøre arbejdsindsatsen mindre og skabe glæde i de små hjem

hos sagsbehandlerne. Så, med ihærdig hjernevridning og snakken frem og tilbage og specielt med hjælp fra FSPC J.E.L. Pedersen, blev der på en nattevagt lavet 2 programmer, et til konvertering *til* bogstaver og et til at konvertere *fra* bogstaver.

Det virker

Nu hører det jo til den danske soldats natur, at teori skal afprøves i praksis, så der blev lavet et Word dokument, med streger rammer og masssssser af tekst samt et A4 billede af en pingvin. Et signal i ACP-127 format blev genereret, og de konverterede dokumenter/billeder blev smidt ind som tekst: Så blev signalet blev sendt fra den ene TARE terminal og adresseret til en anden TARE terminal, som står i samme rum. Signalet drønedes ud gennem TARE linien og gennem TA-

RE stationen, som sendte den til vores anden terminal, ingen fejl koder på TARE'en - hurra, ud med filen, en tur igennem programmet for at konvertere til de oprindelige dokumenter igen, og voilà: et stk. smilende pingvin og masssssssser af tekst i et Word dokument.

Hvad siger NATO?

Rapport med bilag af programmerne og forsøgsmetoden er fremsendt til CH-IT, som har reageret hurtigt og har indhentet oplysninger fra forskellige instanser og personer, som har indsigt i TARE-problematikken. Så nu bliver det spændende, om NATO er med på ideen om, at alle, som er koblet op til NATO TARE systemet, skal have programmerne implementeret, så alle kan sende/modtage fra/til alle.

Rationaliseringsforslag

FOKS Bo Ør Iversen ved Data/Krypto-værkstedet har lavet en Backup Domain Server til TOSCA-97. Denne server kan udføre de samme funktioner som Domain Server og samtidig vil alle data herfra automatisk blive replikeret til Backup Server. Der har ikke tidligere været

etableret og konfigureret en sådan backup server til TOSCA-97, og hvis Domain Server gik ned, ville det derfor være et meget stort problem. Den nye funktion er allerede i anvendelse ved FTK og CAOC1 og har kørt uden problemer. Forslaget er nu fremsendt som et rationaliseringsforslag.

IT deler sin viden

Af A.B. Christensen

Med udbredelsen af forswarets netværk har flere af IT funktioner taget dette værktøj i anvendelse til at informere andre myndigheder og kolleger om situationen for nogle af de systemer, hvor IT har en central funktion.

Det er en god ide at dele den viden og de oplysninger, som vi her i FTK kommer i besiddelse af. Det er en betydelig hjælp for kolleger på stationerne, specielt på de steder, hvor informationerne måske ikke altid når helt ud til brugerne. Og udover at sprede de konkrete informationer skaber det også et bedre samarbejde med kolleger på andre tjenestesteder, så man samlet står stærkere i løsningen af fælles problemer.

X-Post

I X-Post har FTK-IT en meget central funktion. Det var også tilfældet i FIKS-tiden, men dengang var der flere til at dele opgaverne: FKO havde sagsbehandlere på området, der var en FIKS koordinator, og også FMK hav-

de specialister på FIKS. I X-Post er der lagt betydeligt flere opgaver til FTK-IT, både vedrørende den tekniske og den operative drift af hele systemet.

FTK-IT arrangerer MTA-leder møder, som afholdes 2 gange årligt. Nu er denne møderække blevet suppleret med et elektronisk nyhedsbrev, som SSG Søren Henriksen og K.B. Madssen sætter sammen og udsender efter behov. Tanken har fået stor opbakning fra alle sider, således også af FKO og FIT. Starten gik ca. 1 juni, og de første numre er alle blevet meget godt modtaget.

RD200ADT

For det nye HF radiodata system har SSG Cuno Hansen i flere år sørget for, at der med passende mellemrum udsendes et nyhedsbrev til alle deltagere på nettet, og dette sker fortsat med passende intervaller. Cuno Hansen er som Systemadministrator den ansvarlige koordinator for RD200-

ADT, ikke blot for FTK-IT men for hele systemet. Desuden er FTK netkontrolstation for nettet, så også leder af radiostationen, SSG Flemming Just, har lejlighed til at indflette informationer af mere operativ art som et supplement til de operative bestemmelser. Sidstnævnte er i øvrigt også er udarbejdet og udsendt fra FTK-IT.

ACBA CCIS

IT-TEK teknikere har altid været en central del af ACBA CCIS systemets opbygning og vedligeholdelse i Karup området og især i forbindelse med bunker 7. Nu er arbejdet i bunker 7 tildels overtaget af JHQ NE egne teknikere. Til gengæld er TEK blevet noget mere involveret i installation og vedligeholdelse af udenlandske terminaler og af terminaler på de jyske stationer og senest også ved KVG's eska-

driller. På flyvestationerne har man haft uddannede CCIS teknikere, men efterhånden som systemet er ændret og moderniseret, er det mere og mere blevet nødvendigt, at IT-TEK folk hjælper disse stationer. Vi forventer også, at der efter aftale med FMK vil blive lavet en egentlig udrykkertjeneste til vedligeholdelse af CCIS, hvilket vil være meget nyttigt, hvis den yderligere udbredelse af ACBA CCIS til LVG og KVG enheder bliver gennemført.

Som en konsekvens af det udbyggede samarbejde med de jyske stationer, har OS Anders Valgreen begyndt at udsende et teknisk nyhedsbrev til ACBA CCIS enheder. Noget tyder på, at FMK vil koble sig på, så nyhedsbrevet også kan formidle informationer fra den side.

En forstærkning der vil noget

2 belgiske kryptografer har udviklet den datakrypteringsformel, der sandsynligvis bliver den nye verdensstandard (AES – Advanced Encryption Standard). Den hidtidige standard (DES – Data Encryption Standard), som blev indført i 1977, er blevet indhentet af dagens computerkraft, hvor det er muligt at gennemgå samtlige nøgler i DES i løbet af mindre end 24

timer. At der er tale om en kraftig forstærkning kan illustreres af følgende: En maskine, der er i stand til at bryde den gamle DES-standard på ét sekund, ville være ca. 149.000 milliarder år (!) om at få bugt med AES-standardens laveste sikkerhedsniveau. (Kilde: Jim Foti fra National Institute of Standards and Technology i Jyllands-Posten)

Nyt program på Primrose hentes på Nettet

Af Per Bekker-Madsen

Da vi sidste år fik tildelt 2 nye radioer til Primrose, fik vi samtidig en ny pc, så vi kunne remote-styre disse. Dette medførte naturligvis, at vi nu fik nogle værktøjer, der gjorde, at vi kunne effektivisere kommunikationen væsentligt. Daværende chef for IT-TEK, Mj Højen, der ligesom jeg er radioamatør, fik naturligvis julelys i øjnene over de muligheder, som der nu var skabt.

Problemer med program

Det lykkedes os at få fingrene i et program, der via lydkortet på pc'en var istand til at sende/modtage radiofjernskriver signaler over radioerne. Men det viste sig hurtigt, at det nye program havde et problem, der gjorde, at den tabte farverne på skærmen, samt at teksterne forsvandt. Det var naturligvis u hensigtsmæssigt, så vi tog kontakt med den danske leverandør, og senere direkte kontakt med producenten i Tyskland.

Stort udvalg på Internet

Kort fortalt, så endte det med, at programmet blev slettet, idet hverken leverandøren eller producenten var i stand til at eliminere fejlen. Så blev jeg sur, for nu havde jeg privat kørt

med sådanne programmer gennem flere år. Så jeg gik på Internettet og fandt siger og skriver 47 programmer, som kunne anvendes til formålet. Efter privat at have testet disse, blev løsningen, at vi installerede et program der hedder MMTTY. Det er et Free-ware program, men det er ikke fordi det var gratis, men fordi det simpelt hen passede nøjagtigt til de opgaver, vi har, samt at det er utroligt simpelt at betjene.

Historien bag programmet

Kort fortalt: en japaner var blevet sur over, at programmer skal koste noget, og at de er bøvlede at benytte, og da næsten alle radioamatører besidder en pc med lydkort, så kunne man lige så godt benytte de muligheder for DSP (Digital Signal Processing). For ikke at blive for teknisk, så betyder det, at programmet ved hjælp af de signaler, der går gennem lyd-kortet, kan filtrere støj og andet skrat-terat fra. Det bevirker, at man tit kan se tekst komme ind på skærmen, men på modtageren kan man end ikke ane stationen i støj.

Og japaneren var snu, for han tænkte: jeg har forstand på at program-

mere, men der sidder millioner af radioamatører rundt i verden, som har praktisk erfaring. Så der blev oprettet en „Nyhedsgruppe“ på Internet og en hjemmeside. Via disse er det nu muligt at kommentere programmet evt. efterlyse en funktion, som er et „must“, og andre der læser dette, kan så kommentere det eller komme med ændringsforslag. Japaneren programmerer det, man er blevet enige om, og programmet kan så hentes fra hjemmesiden, afprøves. En canadier *hoster* hjemmesiden, oversætter programmet til engelsk, en amerikaner laver en brugervejledning, en russer laver vejledning til hardware opsætningen og en dansker checker for installations problemer vedr. Windows landekoder.

Udvikles hele tiden

Programmets første version kom i æteren maj måned 1999, og siden er der lavet 59 ændringer. Der har været over 23.000 mail's i nyhedsgruppen. Den sidste version blev releaset 12.10.00 og er allerede downloaded 6.500 gange. På frekvenserne kan man høre et enormt tiltag af stationer, der kører radiofjernskriver via dette program. En af de ting, som er specielt ved dette program, er, at operatøren ikke længere skal være 100% sikker på, at senderen og modtageren skal ligge på samme frekvens. Programmet sørger selv for at korrigere

for forskellen, den låser sig simpelt hen fast til modpartens station. For Primrose betyder det, at vi ikke skal dreje på en pokkers masse knapper på Dovetronen for at kunne læse flyets udsendelse.

MMTTY programmet kan sende og modtage på samtlige sendere og modtagere vi har, så transportflyene får kvik ekspedition. Så her en af dagene afgår der en arbejdsrekvisition fra LD RDO til IT-TEK om at nedtage 2 stk. Dovetron, samt 1 stk. T-1000 fjernskriver og en Tape Puncher. Det er faktisk meget heldigt, for der er ikke flere reservedele til Dovetronerne og puncheren.

Ny version af ICOM-Logging.

Til ICOM'en har vi nu modtaget en ny version af det oprindelige styreprogram, dvs. ICOM-Logging. Den nye version har Dual-Watch, så vi nu kan udnytte ICOM'ens muligheder for at lytte på 2 frekvenser samtidigt. Ud over dette så er det jo ret rart, at det man ser på skærmen, er en tro kopi af frontpladen på selve radioen.

Operatørerne på Primrose skal herigennem også sige et stort tak til IT-TEK, herunder specielt til Anders og Otto for deres store hjælp med at modificere udstyret, så det passer til de nye programmer.

Tekniker Reunion

Af Steen Christensen

Lørdag den 28. oktober 2000 blev der afholdt et stort reunion med tidligere og nuværende personel ved KAR-EVK

Da Jammervognen i tidernes morgen opstod på RATT, der i 50'erne

hørte under EVK, var det naturligt at vise, hvad den har udviklet sig til. Derfor var den udstillet på det gamle motorværksted. Jeg snakkede personligt med nogle stykker, der var med til at starte projektet op, og de var meget fascineret af, hvad den var blevet til.

FTK's jammervogn blandt andre udstillede effekter.

Ny indpakning til mobil X-Post

Af Per Møller

Mobilt X-Post har efterhånden været ude at rejse nogle gange. Det har resulteret i, at indpakningen er blevet en del slidt. Indpakningen har hidtil bestået af papkasser, men da papkasser naturligvis ikke i længden kan holde til så megen transport, blev jeg bedt om at finde nogle rigtige transportkasser.

Efter gennemlæsning af diverse tilsendte brochurer, stod det dog hurtigt klart, at det ikke var så ligetil at få kasser i den rigtige størrelse. Enten var de for små eller alt for store og uhåndterlige.

De kasser, som passede bedst, var faktisk nogle ældre trækasser, som anvendes til at transportere kryptoud-

styr i. Det var derfor nærliggende at spørge kryptofordelingscenteret i Korsør, om de havde flere af disse kasser, som de kunne undvære. Det viste sig, at de faktisk havde en hel del, som de ikke brugte mere.

Så en dag i oktober, udstyret med en kleinbus og brobizz, tog Bo Iversen og jeg på besøg ved fordelingscenteret i Korsør. Vi fandt trækasser til printer, skærm og krypto (to af hver). De to sidste kasser til pc'er, plus nogle plader skum til foring, har vi købt ude i "byen". Tilbage er der så lidt arbejde med ilægning af skum og mærkning af kasser. Jeg har nu bestilt kasser til alle fire set X-Post Mobil.

Nato Air Meet 2000 from 28 August - 07 September - AS Karup: Denmark

Personellet fra NAM 2000 Public Information Center (PIC).
Se artiklen side 39.

Det lød jo meget tilforladeligt, men vi bliver nødt til at røbe, at da konkurrencen gjaldt om at besøge udpegede punkter med brug af den korteste kørevej, så var det meget handy, at baggearet virkede hele vejen ad Grove rullebane!! (undskyld, men det måtte røbes -red.) Fra artiklen side 4.

Oplevelser for erhverspraktikanter

Af Søren M. Jensen

I tre uger har undertegnede og Thorben (T.T. Pedersen) haft fornøjelsen af tre hold erhverspraktikanter på FFOS. På hvert af disse tre hold har der været ca. 65 m/k, næsten lige mange af hvert køn. Igennem Michael Nielsen (sidder på personelkontoret) var vi frivilligt gået med til at give disse praktikanter en god oplevelse. Dette indebar, at vi nogle aftener om ugen skulle arbejde til omkring 22.00, ervedover skulle vi selvfølgelig passe vores normale job. Erhverspraktikanterne var i aldersgruppen 15-17 år.

Generelt kan jeg sige, at det har været en stor oplevelse at have med disse unge mennesker at gøre. Der har været en del sjove spørgsmål/kommentarer, og de troede på hvad som helst, vi sagde til dem.

Starten

Da de ankom mandag formiddag, var de klar til en uges overlevelsestur. Det var hvad, de regnede med de skulle, men nej. Ugen gik faktisk hurtigt, og jeg tror erhverspraktikanterne fik en stor oplevelse ud af opholdet på FFOS. Så fik de det store chok: de fik udleveret kampuniform, 2 skjorter, langt undertøj, kedeldragt og støv-

ler, og alt dette + deres eget tøj skulle være i et skab – uha, det var svært for dem. I uge 2 gik vi så over til, at de fik et civilt skab til deres civile tøj, dog måtte der ikke være værdigenstande i dette skab. De unge mennesker havde utroligt svært ved at huske deres ting, huer og låse deres skab. Så stod den onde oversjant overfor dem med deres "glemte" ting og spurgte, hvad koster det så? Hver gang var svaret 10/20 armbøjninger, for det var en af de ting, de helt sikkert regnede med, man lavede i Flyvevåbnet, så det lavede jeg en del ud af.

Børn skal tidligt i seng

Efter udlevering af uniform, en lektion i pli og hvad FLV forventer af dem, skulle der arbejdes med ret-, rørstilling, gå i geled og ikke mindst stueeftersyn o.s.v. Tirsdag morgen skulle de så stå klar på stuerne, som selvfølgelig var rengjorte.

Så var det tid til en lille tur på KFUM-hjemmet. Der underholdte KFUM-far med bingo og forskellige ting. Der var også en lille times social samvær med instruktørerne og de andre praktikanter. Så var klokken efterhånden blevet omkring 22.00, og de små skulle i seng.

Der skulle være ro i bygningen kl. 22.00, og alle skulle være på deres stuer.

Panikslagne piger

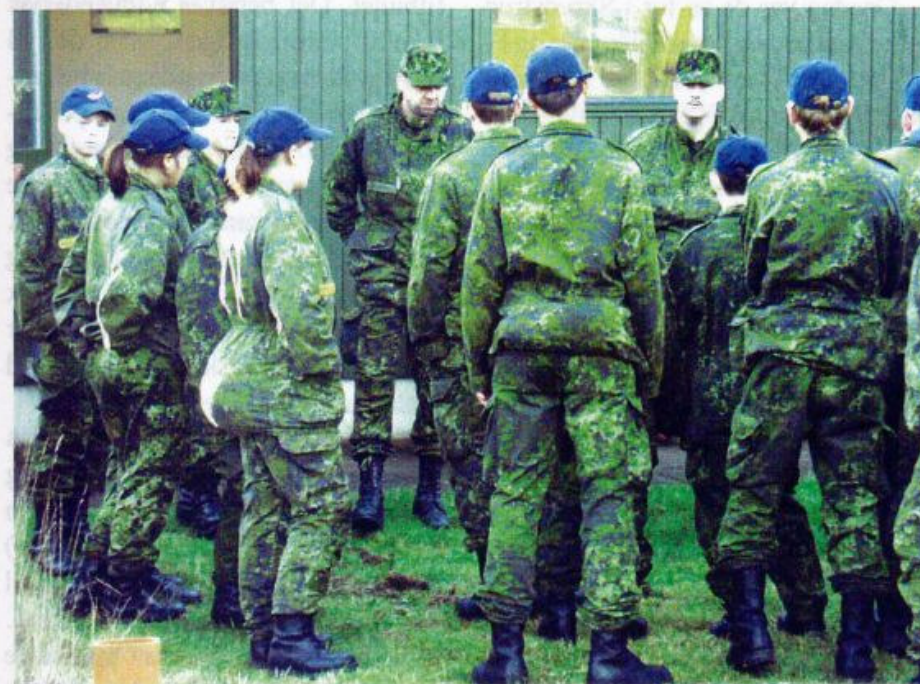
Tirsdag var så den store dag, hvor de skulle ud i naturen og være grønne i hovederne. Hver gang, de skulle males i hovederne, spurgte vi, om de skulle i byen i weekenden. De sagde alle ja, og så fortalte vi, at sløringen skulle slides af, og det ville tage ca. 8-

10 dage. Da blev forvirringen stor, og alle pigerne råbte op (og vi grinede meget og højt).

Action

Ellers var tirsdag nok en af de bedste dage for praktikanterne. Først var rundvisning på FLSK, HAWK og sidst men ikke mindst en tur til førerbunker (FTK).

Så kom den store feltøvelse. De blev udsat for handlebane, hvor der blev

skudt og smidt med kanonslag (flere af dem fik deres livs største chok). Terrænkørsel (med Thorben som chauffør) var den hel store succes. Dette foregik i lastbil ud over stepperne – der blev skreget til den store guldmedalje. Endvidere fik de 2 felt-rationer, aftensmad og morgenmad, men hjem og sove på stuerne skulle de.

På en „rigtig“ flyvestation

Onsdag var de en tur i Skrydstrup eller Aalborg og se på helikopter og F-16 fly. De fik lov til at røre ved en F-16, det var stort. Sidste hold fik en tur til Aalborg, hvor de ud over flyvisning var en tur i Jæbertårnet. Næste gang skal vi nok vælge Aalborg, for Jæbertårnet var en stor oplevelse for de unge mennesker.

Torsdag var der rundvisning ved FFOS og de forskellige uddannelser FLV tilbyder. De så hundeopvisning, biluheld med tilhørende ildebrand, forevist forskellige miner og bomber – en enkel sprængning blev det også til og forskellige former for gas-sporing. De sidste to hold fik endvidere en ekstra fejltagelse torsdag aften, de foregik som tirsdag aften.

Fredag var store pakke dag. Alt skulle

afleveres, og deres civil tøj og ejendele skulle findes frem igen. Afskeden med instruktørerne og deres nye kammerater.

Måske en anden gang...

Det var en stor oplevelse at få lov til at have disse praktikanter i tre uger. Det er et lille bidrag for os (IT) at yde til en højt prioritet opgave i FLV. Jeg synes helt klar at det er noget, vi skal overveje at sige ja til igen, hvis vi får tilbudet. Det behøver nødvendigvis ikke at være mig igen, men det vil være godt, hvis det var de samme personer, der kørte disse hold af praktikanter. Det vil give en rutineret og sammentømret enhed, der vil kunne give disse praktikanter en stor oplevelse. Helt klart skal det store overblik og ansvar køres af FFOS, og deres folk skal "bestemme" over os andre, der ikke er vant til at kommandere med praktikanter og andet godtfolk.

Vi må se i øjnene, at FLV skal slås med de civile firmaer om mindre og mindre årgange fremover, og hvis en sådan indsats (som Torbens og min) kunne tilføre bare to nye ansøgere til IT-felten, vil det være det hele værd. Helt klart går vi efter at fremhæve vores eget felt, som dét der er bedst og med flest udfordringer.

Logistik-officer ved CAOC1

Af T. Jensen

FTK-IT blev bedt om at afgive KN T. Jensen til CAOC1 for at deltage i planlægning og senere som øvelsesdeltager i den store NATO-øvelse „Constant Harmony“, fordi CAOC1 normale Logistics Officer er udstationeret til KFOR.

Indledningsvis vil jeg ganske kort beskrive fly-organisationen. Efter april 2000 er fly-siden af NATO i Europa delt i to, AIRSOUTH og AIRNORTH (AIRN). Combined Air Operation Center (CAOC) 1, 2, 3, 4 og 9, samt en CAOC ved Ramstein beregnet til deployering, hører direkte under AIRN. CAOC 5, 6, 7 og 10 er under AIRS. Nok om det.

Fik lang snor

Jobbet som NATO logistikofficer i CAOC1 er meget interessant. Det foregår i et godt internationalt arbejdsmiljø, og der er altid en god tone. Ikke mindst, fordi at man kan tale om sine udenlandske kolleger, uden at de forstår!!!

Da jeg begyndte i jobbet, var der ingen jobbeskrivelse; ingen der vidste, hvad en logistikofficer skulle lave, ej heller hvor der stod noget om det eller for den sags skyld hvem, jeg kunne kontakte. Dog var man klar over, hvad jeg skulle præstere under øvelsen og kendte også til vigtigheden af, at jobbet var besat.

Herud over fik jeg "frie tøjler", og hvis jeg ville besøge logistik-kolleger, skulle jeg blot arrangere. Hvilket jeg selvfølgelig så gjorde. Jeg rejste til AFNORTH i Brunsum for at deltage i *Final Planning Conference Constant Harmony 2000* (navnet på den øvelse jeg deltager i). Herefter arrangerede jeg en tur til AIRN, Ramstein for at møde min overordnede i "krigen".

Således blev min tilværelse gradvis "lysere". Jeg fik instruktioner, direktiver og gode råd om logistik-jobbet og om selve øvelsen. Det var overraskende så stor en hjælpssomhed, jeg mødte, hvor jeg kom frem. Jeg følte hurtigt, at jeg lærte de nødvendige arbejdsmetoder og rapporteringer, som skulle foregå under øvelsen.

Lange vagter

Så startede "krigen"! En amerikansk major, en norsk major og en tysk seniorsergent var blevet indkaldt for at deltage i min vagtrose. Nu skulle jeg til at besvare de spørgsmål, som jeg knapt selv havde fået svar på, så det var en udfordring de første 24 timer. Her viste det sig at "Loggi'er" er et rart folkefærd, som er gode til at arbejde sammen, og som tager tingene med besindig ro!

Således arbejder vi nu 12 timer ad gangen og sørger for, at der er forsyninger nok til 1600 sorties i døgnet. Hele vores operationsområde er den centrale del af Europa, startende med Danmark, Tyskland, Holland, Belgien, Luxembourg, Polen, Østrig, Italien.

Syntetisk krig

Dagen starter med, at vi modtager LOGUPDATE på mail fra de deltagende flyvestationer. LOGUPDATE

giver os de behov for omrokeringer og genforsyninger, som er opstået ud fra forbruget dagen før.

Genforsyning kan foregå på følgende måde: med lastvogn, tog eller som lufttransport. Det hele foregår i en syntetisk verden, skabt i et computersystem (JTLS) ved Ramstein. Vi kan se alt logistik-relevant på systemet lige fra flyoperationer, lagerbeholdninger, sengepladser på hospitaler og togtransporter på landjorden. Det hele bliver reflekteret på skærm billeder, som herefter kan sorteres for at skabe overblik.

Bestilte lige 8 Hercules-fly

Det var under en sådan transport jeg debuterede som lufttransport-logistiker. Jeg havde *tasket* en lufttransport fra depotet AZFDEP3 til basen ELCH.

Det var min hensigt at flytte 300 tons missiler (godt 640 stk.). Hertil finder jeg det relevant at anvende 8 stk. C-130 Hercules fra Tyskland, flyvetid estimeret til ca. en time. Missionen bliver sendt, og jeg venter spændt på resultatet. Tiden går, og jeg finder, at efter to timer burde transporten være færdig...NOT! Jeg kigger på skærmen, og til min skræk ser jeg ingen C-130! Jeg må herefter konstatere, at jeg netop

har sendt 8 Tornado (nabo eskadrillen) i fast rutefart mellem depot og base. Medbringende 4 missiler hver gang... Nå ja, de operative fik da deres missiler!

Kan anbefales

Det er meget interessant at være medspiller i en så stor øvelse, og jeg

ville ønske, at der nationalt var råd til at gennemføre øvelser af et sådant omfang.

Jobbet som midlertidig NATO-logistikker har givet mig megen inspiration. Jeg har befundet mig godt i et internationalt job og vil opfordre andre til at tage chancen, hvis den byder sig.

Forsyning skal nu også lave budget

Af Bent O. Næsted

FMK har besluttet, at alle FSN og hovedværksteder fra 2001 skal have råderet over et fast beløb, der skal dække alle anskaffelser og reparationer af værkstedsanlæg, inventar og håndværktøj. Til det brug har også IT-TEK-Forsyning fået til opgave at lave budget. Det er absolut ikke en enkel sag, for der er tale om mange små indkøb og lagertræk, som det faktisk ikke er muligt at lave en detaljeret liste over - og da slet ikke over de ting, som vi først forventer at skulle bruge penge til i 2001.

Vi har gjort det bedste, vi kunne, nemlig kigget på, hvilke indkøb og

lagertræk, der er gjort i den forudgående del af år 2000 og ud fra disse tal lave en beregning for, hvor meget der skal bruges i 2001.

Det er nu gjort. Så bliver det jo spændende at se, om det kommer til at passe. Men det er jo et problem, som alle budgetlæggere må strides med - og altså nu også os i Forsyningen. Det var vist godt, at FMK købte alle vore nye værkstedsborde til os i år, for hvis vi skulle have budgetteret for de mange hundrede tusinde kroner i 2001, er det nok tvivlsomt, om vi havde fået det igennem.

X-Post siden sidst

Af Søren J. Henriksen

Perioden siden skift af server i juni har været præget af stor stabilitet, og antallet af rapporterede software fejl har været få i forhold til tidligere. I skrivende stund (Okt) er der således kun et mindre antal udestående fejl, og flere af disse forventes løst med indlæggelse af ny server version 8.9.7 eller 9.3. Begge disse versioner forventes frigivet i år, og herefter skal de afprøves og testes, inden de kan blive taget i brug operativt.

MTA Kurser

Tilbagemeldingerne fra de tre MTA-kurser, der er blevet afholdt i sep-okt har været meget positive. Som tidligere fortalt, var det FKO der afholdt udgifterne til disse kurser, men for fremtiden er det de Operative Kommandoer, der skal ud og finde en pose penge til disse kurser. Vi har fra IT forsøgt, om det var muligt at finde penge til et MTA-kursus i år. Det ser dog ikke ud til, at det bliver muligt, men så håber og tror vi på, at FTK niveau II kan finde midler til afholdelse af kurser i år 2001.

Ny mobil terminal.

De fleste har vel nok læst i pressen at SHIRBRIG skal udsendes til grænseområdet mellem Eritrea og Etiopien. Det er planlagt, at de skal have X-Post med, og når dette blad udkommer, forventes de at være operativt.

X-Post informatikstøtte side.

Som tidligere omtalt har FIT etableret en X-Post informatikstøtte-side. Denne side er blevet den mest detaljerede side de har. Det er her, det er muligt at hente svar på mange af de spørgsmål, der måtte være omkring X-Post. Prøv at udbrede kendskabet til denne, og hvis I mener, at der er noget, der med fordel kunne optages/beskrives, så lad mig det vide.

Julehilsen

Til slut vil jeg ønske alle en glædelig jul og et godt nytår, og takke alle fordi I er med til, at vi ude omkring står for en god og professionel håndtering og rådgivning omkring X-Post.

VTC KAR aftaler på plads

Af A.B. Christensen

Der er tidligere her i bladet omtalt problemer med at få helt klarhed over, hvilke af Vejrtjenestecenter Karup (VTCKAR) udstyr, som IT-TEK skulle servicere og i hvilket omfang. Problemet var, at den eksisterende kontrakt imellem FMK og DMI ikke var up to date, og for flere nye systemer, var der slet ingen aftaler. Det er der nu bragt klarhed over.

Ny kontrakt

Netop, som TEK og jeg havde bestemt, at nu måtte der altså ske noget, modtog vi i samme uge både et udkast til en ny kontrakt og en skrivelse fra FMK om det system, der hedder DATSI. Det var fint timet, og efter at vi havde haft et møde med folkene fra VTC var alle områder fastlagt. Det betyder, at situationen er følgende:

MESSIR m.m.

Dette system og øvrige tele- og elektroniktjenester, som IT-TEK skal yde VTC, er omfattet af den nye kontrakt. Der er aftalt et fast beløb for 36 timers arbejde pr. år, hvilket sandsynligvis er tilstrækkeligt, og hvis det ikke er tilfældet, skal det overskydende timetal faktureres særskilt via FMK. Det betyder naturligvis, at TEK og

SAK sammen skal lave en løbende opgørelse over timeforbruget.

DATSI

FMK har nu meddelt, at dette system, som er en afløser af det tidligere DADAC, er færdigt og overdraget til operativt brug. Ansvar for vedligeholdelse af den overordnede software er ved Statens Luftfartsvæsen, mens det lokale vedligeholdelsesansvar for software og for alt hardware er ved det lokale EVK, altså IT-TEK for FTK vedkommende.

AMANDA

Dette militære system, som overfører met-data til ACBA CCIS, er det uændret IT-TEK ansvar at vedligeholde.

NAMIS

NATO Meteorological Information System er et system, der af NATO er leased ved Deutsche Telekom, og det er dette firma, der har ansvaret for vedligeholdelsen af radio- og satellit-udstyr. Der er lavet en lokal aftale imellem VTC og IT som følger:

FTK-IT-TEK forestår vedligeholdelse og fejlretning af de til systemet

hørende telefonforbindelser og edb-terminaler. For selve NAMIS udstyret foretager FTK-IT-TEK den indledende fejlsøgning og foretager i nødvendigt

omfang udskiftning af de dublerede udstyrselementer. IT-TEK varetager den tekniske koordination i denne forbindelse med det tyske firma.

DATSI-systemet etableres ved IT-KOM

Statens Luftfartsvæsen (SLV) har meddelt, at de ønsker om at stoppe for brug af telex ind til AFTN centralen og i stedet helt overgå til at anvende DATSI (Danish Air Traffic Service Information). Det har givet stødet til, at IT har bedt om, at KOM nu får 2 stk DATSI terminaler opstillet. Den ene kommer til at stå i OPS og den anden på RDO. Det passer lige, at der er to ledige porte på DATSI Controlleren i VTC, og IT har bedt FMK om at tildele 2 stk. PC terminaler til formålet.

Fugletællinger

Det eneste, KOM i de senere mange år har brugt Telex til Kastrup til, er, at der 1 gang i timen i tidsrummet 07-22 sendes fugletælling (bird intensity) fra 3 danske områder til Kastrup. Disse fugletællinger (bird intensity) vil fremover blive sendt via DATSI.

Afløser FAST

Igenem mange år har SKT brugt

det hjemmelavede FAST system til at modtage de NOTAM fra FLI, som skal sendes videre over X-Post. Også til dette vil DATSI fremover blive anvendt.

Afløser Modem-kald til DMI OPMET

DATSI vil også løse det problem, at DMI OPMET snart ikke længere vil kunne kaldes via den modem-forbindelse, HF radiostationen hidtil har brugt til at indhente aktuel vejrstof til flyene. Det har hidtil været forventet, at RDO skulle til at anvende Internet til at indhente disse vejrdato, men det viser sig, at også til dette kan man bruge DATSI.

Det må siges at være en god løsning på flere problemer, og så er det en klar fordel for KOM operatører, at man kan nøjes med én brugerflade i stedet for flere forskellige systemer.

Virksomhedsbesøg i Norge

Af Jens Arne H. Holm

En årlig aktivitet ved IT er virksomhedsbesøg. Emnet har været nævnt på sektionsmøde af og til i årets løb. IT-TEK forslag om besøg ved Northern European Command - Command Communication Information System - System Control Center (NEC CCIS SCC) i Norge på grund af "Nyt liv til ACBA-CCIS" blev accepteret. ADV arrangerede turen glat og næsten uden problemer, og dog! Indtil jeg efter et sektionsmøde meddelte, at virksomhedsbesøg foregik i uniform. Dette vakte undren. Teknikere er tidligere blevet opfordret til at bevæge sig i civilt på ture til bl.a. Stettin. TEK foreslog civilt ved SCC og uniform på FSN Rygge. Dette blev accepteret.

Udrejse

Turen til Hanstholm forløb planmæssigt, men med lidt betænkelighed, for en efterårsstorm havde dagen og natten forinden hærget Nordsøen, og adskillige færgeruter havde været indstillet, og desuden var et enkelt skib forlist. Vi havde en behagelig rejse.

Undervejs talte vi sejltider, og meddelelser i højtaler blev sammenlignet med vores ur. Konklusionen blev, at skibet havde ColorLine tid.

Ankomst til kø ved grøn toldpassage, jeg tror ikke teksten betyder det samme i Norge, for alle blev stoppet. Vi fandt hotellet, et spisested og en pub, og dermed var dagen gået.

Dag 1

Dagen startede med en morgenbuffet, som ikke var noget for radikale, for hvad skulle m/k vælge. Vi kørte mod Kolsås, troede vi, men der var for langt, så vi købte et kort. Medens vi så på kortet, blev vi ringet op af vores kontaktperson, hvorefter vi fik en retning. Det sidste stykke foregik On-Line.

Vi fik en briefing om NEC CCIS og dets udbredelse i Norge, systemets historie, deres organisationsforhold, hvor mange ansatte der er, stedets historie samt nuværende tilhørsforhold. Vi hørte om vedligeholdelse og ændringer af software. Der var der også

noget nyt for ACBA-CCIS folk, men ikke for en forhenværende FIKS-tekniker. I NEC CCIS holdes der regelmæssige møder mellem FSN'er, MAK og SCC. Desuden holdes der møder lokalt på flyvestationerne, og deres systemadministratorer er teknikere af profession.

Vi så deres gamle ND Maim Frame, som skal fungere i endnu et halvt år. Der blev truffet aftale om noget materiale om en Tape Streamer, de havde *een* Ok, der virkede, men de andre, som var Ok efter købt service, vidste ikke, at de skulle fungere i NEC CCIS opsætning.

Nu fulgte en forklaring på installation af SW på ACBA-CCIS arbejdsstationer, og hvordan installationen var integreret med den aktuelle HW. Der faldt en brik på plads, Nå! Det er derfor der er problemer med udstyr på tilbud, ændringer og udvidelser af en SITE.

Tilbage på hotellet samledes vi til møde, hvor vi talte om, hvor vi skulle spise, samt indtog færgeindkøb. Vi gik en tur og fandt en indisk restaurant rundt om hjørnet. Det så spændende ud. Vi gik indenfor og bestilte nogle 3-retters menuer. Det var et rigtigt godt spisested. Tildeles max. kokkehuer og serveringsbakker.

Dag 2

Morgenbuffet som i går. Med pakket bagage, og i uniform, gik turen mod FSN Rygge. Undervejs drejede vi lidt her og der, men vi ramte rigtigt og ankom før planlagt. Nå, vi blev afhentet i vagten. Vi kørte til en parkeringsplads ved en port i et bjerg, hvor vi blev lukket ind til en ny vagt. vi foretog bytning af kort o.s.v. Alt virkede velkendt, hvorefter vi fortsatte videre ind i granittens bygninger. Tekniker og system ansvarlig for NEC CCIS på Rygge, Kai Englund, gav den helt store tur. Vi fik briefing om stort set alt indenfor området. Det mest imponerende var dog, at i Norge bruges NECCIS operativt! Man bruger TOTE delen i WingOps. Der er fremstillet et bruger opsæt (à la office linien i Microsoft) til de mest brugte oplysninger, som derved hentes forbavsende hurtigt. På Rygge er NEC CCIS forbundet til deres MHS knudepunkt (MTA), og på signalkontoret er der placeret en NEC CCIS arbejdsposition. De bruger både NEC CCIS og MHS til signalformidling, desuden bruger de e-mail funktionen i NEC CCIS. Som noget nyt er de ved at etablere hjemmesider på NEC CCIS. Efter et begivenhedsrigt besøg returnerede vi til færgen i Oslo.

Hjemrejse

Vi får passenger-card udleveret og oplyst tid for ombordkørsel, og spørger om det er ColorLine tid; damen smiler venligt. Ca. 20 min før oplyst tid kører vi ombord. Der er plads til vores bil ude i spidsen (stævnen af båden) sammen med en håndværkerbil. Nå, så kommer vi i land som de første næste dag. Medens vi ventede, observerede vi kø ved grøn ankomst, medens rød gik hurtigst. Vi går direkte til kahytten, hvor vi vurderer turen in-

den toldfrit køb? Butikken kan absolut ikke konkurrere med et dansk supermarked på priserne, 2 fl. Vin kr. 119, set til kr. 120 for 3 stk. i det lokale marked. Næste morgen køres fra borde *præcist* på ankomsttidspunkt, som den første bil.

PS!

Operative brugere af ACBA-CCIS burde se hvordan systemet kan bruges.

FSNVÆR signalfunktioner overføres til FMK

Når flyvestationen ændrer status til en AFIS = en ikke-operativ station, der dog kan betjene fly efter aftale.

I FMK avis, der udkom i slutningen af oktober, kunne man læse følgende:

„I forbindelse med, at FMK's centralledelse forventes at overtage enkelte af Flyvestation Værløses støttefunktioner (*når VÆR lukkes - red.*), er det foreløbig planen, at der skal

oprettes visse stillinger i FMK. Det sker i form af nyopslåede stillinger - de gamle stillinger, underlagt flyvestationen, nedlægges og overføres altså ikke direkte. Foreløbig drejer det sig om følgende ni stillinger: en arbejdsmand til intern kørsel, en person til fototjenesten, to personer til signalanlægskontrol, tre assistenter til telefonomstillingen og to personer til signal-tjenesten. Listen kan dog fortsat ændres.“

FLORA-radioer til Eritrea

IT-TEK/MOB har udlånt 15 stk. FLORA radioer samt antenner og tilhørende udstyr til brug for SHIRBRIG terminalkommandoernes arbejde med

last og losning af udstyr i Esbjerg og Mawawi havne samt i Kastrup og Asmara lufthavne.

Julefrokosten er klar

IT julefrokostudvalg har i flere måneder arbejdet ihærdigt for at sikre, at årets julefrokost bliver den bedste i lange tider. Ja, vel siden 1994, hvor SIG sidste gang stod for arrangementet. Og selvom kortene holdes tæt ind til kroppen, har KOM-Postens redaktion kunnet forvisse sig som, at alt ser ud til at være klar til årets store fest den 14. december. Udvalget holdt en enkelt møde allerede den 15. marts, dels for at samle op på erfaringer fra sidste år, og dels for at være i god tid med at bestille lokaler og musik. I slutningen af september startede man for alvor, og siden har der været jævnlige møder.

Igennem de senere uger har der været hektisk travlhed med at afsætte skrabelodder med flotte rejsegevinster, for at skaffe et økonomisk tilskud, så alle kan slippe lidt billigere og når dette nummer af KOM-Posten er på gaden, er der kun få dage til dagen. Men allerede den 4. december tyvstartes med at servere gløgg og æbleskiver i SOC-

sal for at minde om, at denne dag er sidste frist for tilmelding til julefrokosten.

Den 14. december vil som sædvanlig blive indledt med, at bunkerfolket fra tidlig morgen modtages af morgen- nisser, julemusik og lidt godter ved indgangen, hvor årets juleavis, som i øvrigt også fungerer som lodseddel med fine præmier, faldbydes formelst 10 kr. Senere er der morgen- briefing i SOC-sal, hvor der nok kan forventes et antal bemærkelsesværdige indslag, og til middag er der afgang til julefrokost. Der bliver musik og underholdning under spisningen, og sidst på dagen starter dansemusikken, der som sædvanlig holder ud til den anden side af midnat.

Og hvem er det så, vi kan takke for en god fest? (Og hvis man ikke får en god fest, så prøv at kigge i spejlet efter årsagen):

Inger Christiansen, K.B. Madsen, Annelise Jensen, Søren Jensen, Connie Raaby Nielsen, Steen Christensen, A.B. Christensen, Hanne Clemmensen, Troels Troelsen, Gerda Nielsen, Anders Valgren.

NAM 2000

Af Cuno E. Hansen

Nato Air Meet er en årlig Nato-øvelse, der egentlig er en sammensmeltning af 2 tidligere øvelser: Tactical Air Meet og Tactical Fighter Meet, hvor formålet er at træne og øve taktik, procedurer og samarbejde mellem de forskellige nationer, så de kan optræde og handle som en enhed - både i luften og på landjorden. Øvelsen ledes af Airnorth i Ramstein og blev i år holdt i Danmark. Næste år afholdes øvelsen i Norge.

FSNKAR genoplivet

Det var en fornøjelse igen at høre jetmotorer på og over FSNKAR, selvom nogle mente, at specielt en besøgende MIG-29 burde tage turen omkring Quick Pot i Viborg inden hjemflyvningen. Under hele øvelsen var 94 jagerfly fast stationeret på FSNKAR sammen med 1 AWACS. Flyene kom fra 26 forskellige flyvestationer i de 12 deltagende nationer. Det var første gang, at alle de deltagende fly kunne operere fra en enkelt flyvestation, og det var første gang, Polen deltog.

Flyene var fordelt over hele flyvestationen med forskellige flytyper og nationaliteter i hvert af områderne NW, N, NE og SE. FSNKAR personelstyrke blev forøget med 1195 perso-

ner fra ind- og udland, så der kom virkelig liv i „mølposen“.

Øvelsens omfang

Øvelsen var planlagt til at finde sted i tiden 28. august - 8. september, hvor første og sidste dage var „rejsedage“, hvor flyene ville hhv. ankomme til og forlade FSNKAR. Den første uge (onsdag - fredag) var scenariet henlagt til Danmark og Vesterhavet samt farvandet mellem Norge og Danmark. Den følgende uge var øvelsesområdet det sydlige Norge de 2 første dage, mens øvelsen de sidste 2 dage var henlagt til Nordtyskland.

Samtidig med NAM 2000 blev TFW 2000 afholdt, og selvom nogen troede det modsatte, var det 2 helt separate øvelser med hver sin øvelsesledelse. Det gav dog mulighed for, at de til TFW opstillede radarer og raketbatterier kunne anvendes som jordmål for NAM 2000 flyene. Øvelsen foregik kun hverdage i dagtimerne, så der var hektisk aktivitet hver dag, hvor 80 fly gik på vingerne. Det første fly (AWACS) gik på vingerne kl. ca. 10.00 og kl. ca. 15.00 vendte de sidste fly hjem. På de korte missioner kom de første fly hjem igen, før de sidste var lettet.

Hvorfor skriver jeg om NAM?

Fordi det er som at række en vis mand lillefingeren. I begyndelsen af august måned spurgte gurun, hvilke planer jeg havde for perioden 28/8 - 7/9. Da jeg ikke umiddelbart kunne komme op med noget presserende - tjenstligt eller privat - fortalte han, at der skulle bruges personel fra hele flyvevåbnet til NAM2000, og han foreslåede sig, at han bl. a. ville udlåne mig, hvis spørgsmålet kom op.

Som de fleste nok har regnet ud, fik A.B. anmodningen, og Troels og jeg blev afgivet fra FTK-IT. Vi mente umiddelbart, at det var på grund af, at vi var de bedst egnede, men det har nok været fordi, vi bedst kunne undværes, og fordi han skulle bruge en stor artikel til at lave endnu et mammutblad.

Information?

Vores chef plejer ikke at tage fejl af Carsten og mig, så min forundring var ret stor, da personelbefalingen udkom, og deltagerne fra FTK-IT stod som OS T. Troelsen, FTK-IT og SSG C.J. Hansen, FTK-IT-KOM. Fejlen viste sig da også at ligge ved personelkontoret. Her var fejlen dog ikke så alvorlig, som dengang Carsten fik tilskrevet alle mine variable ydelser.

Man vil gerne være så godt rustet som muligt, når man skal bestride et job, og da der i personelbefalingen

stod, at jeg skulle være Leder Admin/IT i en afdeling, der hed Press Information Center (PIC), prøvede jeg at få information om jobbet ved at forhøre mig både i FTK og på Flyvestationen. Det var umuligt at få ordentlig information. Man kunne kun få at vide, at det lå i Nato-regi, og at vi ville få en briefing mandag d. 28. kl. 08.00 i „Blå sal“. Jeg kan ikke erindre, at jeg tidligere har deltaget i noget, hvor forhåndsinformation var så mangelfuld eller misvisende.

Kaotisk start.

Sammen med flere andre mødte jeg op ved „Blå sal“ mandag d. 28. i god tid før kl. 8 - Kun for at finde ud af, at „Blå sal“ var optaget og indrettet til briefing af alle piloterne. Heldigvis var Propelmessen åben, så vi kunne få et par kopper kaffe, inden der kom en behjertet sjæl og fortalte, at der ville blive holdt en lille briefing i bygning 7, og så valsede vi selvfølgelig derved, men den kunne vi godt have undværet, for det var en generel briefing, som var møntet på folk uden tilknytning til FSNKAR.

Ved 9-tiden var de fleste ankommet til bygning 3, hvor vi skulle slå vores folder de næste 2 uger. I den ene ende af bygningen holdt CIS-folkene til, og de tog sig af IT og de øvrige informationsmidler, så der røg en af

mine opgaver. I den anden ende var der et stort møde- og briefinglokale, hvor pressen samledes. (Der var allerede ankommet 3 pressefolk, da vi mødte). Imellem disse lokaler befandt PIC sig. Da vi ankom, blev vi vist ind i et lokale, der var døbt „Media OPS“ (Jeg fandt aldrig ud af, hvad det betød i forhold til vores opgaver).

Hvad går det her ud på?

Vi var 7 personer fra nærområdet samlet: Karina og Hanne fra ASEK som administrationsassistenter, Troels fra EDB-UDD, Claus fra IV, Knud Lykou og Erling Bertelsen (Bertel) fra FFOS som eskorter og jeg selv som Leder-et-eller-andet.

Snart fandt vi ud af, at der organisatorisk var en tysk oberstløjtnant (Walter Schneider) som chef, og han havde 2 næstkommanderende - en engelsk squadron leader (Roger Atkinson) og en dansk kaptajn af reserven (skiftevis Bjarne Hvirring og Ulrik Marschall). Herunder var vi, som tilsyneladende skulle sørge for administration og eskorte. Problemet var bare, at vi ikke havde noget at administrere, og vi havde ingen at eskortere. Da der var gået en times tid, hvor vi havde talt sammen og lært hinanden lidt bedre at kende, var vi enige om, at vores primære opgave måtte være at servicere pressen.

En nem dag?

Da vi nu havde defineret vores hovedmålsætning, havde vi faktisk gjort dagens arbejde. Denne dag var flyenes ankomstdag, tirsdag var briefing og missionsplanlægning, og først onsdag ville der virkelig ske noget. Derfor kunne vi med sindsro læne os tilbage og slappe af; men det passede ikke lille Karina: „Jeg gider altså ikke bare sidde her og glo, og hvorfor sidder de pressefolk stadig alene ude i presselokalet?“ Hvor skulle jeg vide det fra? Jeg var også lige kommet! „Kan vi ikke flytte vores kontor ud i presselokalet?“ fortsatte hun ufortrødent. Jeg må indrømme, at jeg også syntes, at det var en god idé, og da vi nu kendte vores organisatoriske tilhørsforhold, var det bare at spørge.

De 2 næstkommanderende sagde, at vi kunne gøre, som vi havde lyst til, og chefen kunne åbenbart også se sin fordel i det, så der blev 14 dages „ferie“ grundigt spoleret.

Administrationskontor

Der blev hurtigt etableret et skrivebord og en telefon i det ene hjørne af presselokalet, og så var vi klar. Men.... et administrationskontor, hvor de eneste remedier er en medbragt kuglepen og bagsiden af mødeindkaldelsen, fungerer ikke særlig godt.

Det har sikkert lydt godt nok på engelsk, men uanset om C udtales som K eller S, lød det i begyndelsen helt forkert, når man besvarede telefonopkald med: „PIC - Det er Cuno“.

Da jeg havde fremskaffet et ordrenummer, fik vi, med stor hjælp fra FTK materielkontor (som ikke havde noget med øvelsen at gøre), fremskaffet de nødvendige kontorartikler. Vi fik ovenikøbet lov til at låne en kaffemaskine, som viste sig at blive helt uundværlig. I løbet af mandagen havde vi stablet et velfungerende administrations- og presseinformationskontor på benene.

På et tidspunkt fik Hanne og Karina også stablet en NAM 2000 souvenirbod op i lokalet (de havde vistnok lovet Niels Egholm at afsætte nogle af hans ting), og det viste sig at blive en stor succes.

Hva' ska' vi lave?

Vores opgave blev at servicere den „officielle“ presse (TV, dagblade, månedsmagasiner o.l.) fra de ankom til stationen, til de forlod den igen. Vi sørgede så for registrering, udlevering af pressekort, eskorte rundt på flyvestationen, inddragelse af pressekort og aflevering ved hovedvagten igen. Vi fandt ud af, at vi havde 2 biler (Peugeot Partner) stillet til rådighed,

samt en 55-personers Natobus med 3 chauffører og en dansk bus med 1 dansk chauffør.

Der var fremskaffet nogle kort over flyvestationen og områderne med angivelse af, hvilke flytyper og nationaliteter, der befandt sig de forskellige steder, og mens vores kontor blev gjort funktionsdygtigt, kørte eskorterne en tur rundt på flyvestationen; dels for at gøre sig fortrolige med området og adgangsvejene, og dels for at rekognoscere for mulige og gode steder til fotografering.

Første opgave

Vi havde som sagt 3 pressefolk siddende, og vi fik at vide, at flyene ville lande på bane 9, når de ankom, så vi tog pressefolkene med ud på kanonhøjene ved NW, men det var sandelig ikke tæt nok på. Med hjælp af Wing Ops og personel fra Tårnet lykkedes det os at komme helt ind til landingsbanen tæt ved touch-down, og det var guf for fotograferne. Mens vi stod der, ankom TV-MidtVest og TV2-nyhederne, og de havde dårligt nået at pakke deres grej ud, før vinden vendte og flyene skiftede til bane 27. Det var rart, at vi havde en eskorte fra Tårnet med os. I samme øjeblik, vi fik meldingen om ændringen, havde han cleared os til transport og opstilling i den anden ende.

Det var nogle glade og tilfredse fotografer og TV-folk, vi tog afsked med om eftermiddagen. TV2 slap vi dog først af med kl. 20.30, da de også skulle dække åbningsceremonien i „Valhalla“ (HG 26).

Socialt.

Med omtalen af Valhalla er vi tilfældigvis kommet ind på det sociale. Jeg var lidt betænkelig ved den sociale situation. Man har jo hørt mange rygter om, hvordan det kan være i Nato-regi med en tysk chef og en engelsk NK, men alle betænkeligheder blev gjort til skamme. PIC fungerede så utrolig godt sammen, at der også blev arrangeret fælles PIC-grillaften foran bygning 14.

Det eneste minus ved de sociale arrangementer var efter åbningsceremonien, hvor vi købte øl i baren, mens andre bare hentede på ølbilletter flere gange. Vedkommende, der stod for uddeling af de gratis billetter, har åbenbart haft så mange venner, at der ikke blev til personalet i PIC.

Pressefolk og Restriktioner

Flyvestation Karup hører nok til Europas mest restriktive flyvestationer med hensyn til bevægelsesfrihed af hensyn til personersikkerheden. For at få nogle gode billeder vil fotograferne allerhelst ligge ude på startbanen ca. 1

meter efter forventet „take-off“ punkt, men sikkerhedsafstanden til startende og landende fly var 100 meter; for hvis nu et dæk eksploderede, og hvis nu en stump af dækket tog retning efter det sted, fotograferne stod, og hvis nu den stump kom i flyvende i ca. 1,5 meters højde, så kunne fotografen blive dræbt. Hvordan forklarer man det til fotografer, der lige er kommet hjem fra Kosovo, eller den fotograf, der var med i forreste linie i Golfkrigen?

De første par dage lykkedes det dog at få adgang til området mellem rullebanen og hovedbanen, hvilket fotograferne var uhyre taknemmelige for. Det gjorde ikke noget, at det regnede og blæste og at de ikke kunne komme ind igen, før det sidste fly var landet. De dage var der ikke noget, der hed frokost, så man var meget glade for vores kaffemaskine, der havde produceret kaffe til adskillige termokander.

Eskorterne og jeg var alle udstyret med mobiltelefoner, og min ringede kl. 8 en aften. Det var en fotograf fra Bruxelles, der ville vide, hvordan vejret blev næste dag, og om missionen ville blive gennemført. Jeg kunne kun fortælle ham, at det så lovende ud, selvom det nok ikke blev solskin. Klokken 7.05 næste morgen trådte han ind

ad døren - nogen arbejder virkelig for føden, og så kan man godt forstå, at de bliver knotne, hvis de ikke kan få nogle ordentlige billeder.

Planlægning

Vi prøvede efter bedste evne at lægge plan og alternativ plan for, hvor vi ville køre hen, og hvad vi skulle se den følgende dag, men det kunne vi godt glemme alt om, for pressefolkene havde hver deres plan og ønske om, hvad de ville se, og hvem de ville interviewe.

Vores bemanning og bilpark kunne ikke tage højde for alle situationer, så jeg måtte af og til sende administrationsassisterne af sted som eskorte. En gang var vi ude for, at vores 55 personers bus kørte rundt med 2 pressefolk og en eskorte, og en gang imellem måtte vi bede pressefolkene om selv at lægge bil til.

Eskorte

I forbindelse med eskortering af pressefolk bestod mit arbejde i at omsætte pressefolkenes forskellige ønsker til en handlingsplan for eskorterne, og sammen med forbindelsesofficererne at lave aftaler om interviews, samt finde ud af, hvor og hvornår der var aktivitet i de forskellige områder, som pressefolkene gerne ville opleve.

Eskorternes opgave var at sørge for, at journalisterne og fotograferne fik, hvad de var kommet efter, men samtidig at sørge for, at reglerne for fotografering af personel, bygninger og fly blev overholdt. Det sidste var en næsten umulig opgave, fordi reglerne blev skiftevis lempet og skærpet fra gang til gang.

Sammen med pressefolk var de på besøg hos polakkerne. Der var kun en enkelt pilot og en tekniker i området, men de var meget flinke og stolte over, at der var interesse for deres SU-22, der stod i hangaren. Der var ingen fly udenfor, men fotograferne ville meget gerne have et billede af flyet uden for hangaren. „No problem, but then you must help us“, sagde han, og så gik alle i gang med at skubbe flyet ud af hangaren, og bagefter måtte de sætte det på plads igen.

En eskorte skal både være „på plads“ og „usynlig“ på samme tid, og det bedste eksempel på sådan en situation leverede Bertel. Han var ude sammen med en fotograf fra Danmarks Radio, da en person kommer op ved siden af dem. På et tidspunkt opdager DR-fotografen personen, som er FRE, og kameraet begynder stille og roligt at dreje væk fra flyene og hen mod FRE. Det opdager Bertel og kommer tilfældigvis til at træde et lille skridt

frem og blokere udsigten, hvorefter kameraet returnerede til flyene.

Små hændelser

NAM2000 var heldigvis forskånet for uheld. En enkelt hollandsk F-16 kom hjem med en „bird-strike“, men landede sikkert. En norsk F-16 havde enten for meget fart på efter landingen, eller var i tvivl om, hvor han skulle dreje, og det kostede et knækket næsehjul. Hos tyrkerne havde man startet en F-4 for tidligt, så den blæste

en brændstoftromle omkuld inde i hangaren. Det forlød dog, at de konstant lækkede brændstof, og onde tunger ville vide, at deres fly var blevet tanket 3 gange, inden de kom ud at flyve.

Slut

Hvis jeg skriver ret meget mere, kunne jeg lige så godt udgive min egen bog, så jeg vil slutte med at sige, at det var hårdt arbejde og lange arbejdsdage, men det var en interessant og begivenhedsrig periode.

Nyt om personer

Stillingsændring og nybesættelse

FSPC **Keld Klitgaard** er efter ønske og med virkning fra 1 december overført til den ledige stilling på vagthold, og SG-stillingen på SKT blev straks opslået ledig. Til stillingen ansættes FOKS **Jacob Sørensen**. Han kommer fra en stilling som radiokædespecialist ved HAWK Vest, hvor han har gennemgået signalhjelperuddannelse og desuden har taget en uddannelse som informatikassistent ved Hjørring Handelsskole. Jacob Sørensen tilgår formelt 1 december men pga planlagt afvikling af friheder bliver den faktiske tiltræden først den 15 januar. LD SKT vil planlægge og iværksætte en gennemgribende uddannelse af den nye medarbejder, og han bliver indstillet til at gennemgå SG-skole til februar. KOM-Posten ønsker velkommen til den nye medarbejder.

Keld Klitgaard